

Dit is een van de zogenoemde strofische gedichten van Jacob van Maerlant (zie Stemmen op Schrift pag. 544 en, voor de Eerste Martijn, pag. 521-2, 535 en 543). De gesprekspartners, de vrienden Jacob en Martijn, bespreken een ook tegenwoordig nog interessante kwestie.

Dander Martijn.

1.

‘Martijn, slaepstu? slaept dijn sin?
Sprec! hebstu gheen spreken in?
Du dinkes mi verdoren.
Dune achtens meer no min
dan omme weelde ende om ghewin.
Wiltu di dus versmoren?
Waert al dijn dat comt int Swin,
gout, selver, stael, loot, iser, tin,
so blevestu verloren,
daetstu ter doghet gheen beghin.
Hef up dijn hovet ende dinen kin!
Tontijt waerstu gheboren!
Hebstu dichtens versworen?’

2.

‘Jacop, du woens in den Dam
ende ic tUtrecht; dies ben ic gram,
dat wi dus sijn verscheden.
Weetstu wat mi oit mesquam?
Dat ic bate noch nie en vernam
ant dichten van ons beden.
So es mi die sin worden so lam,
Dat icker node weder an quam.
Dit doet mi verleden.

De tweede Martijn.

1.

‘Martijn, slaap je? Slaapt je verstand? Spreek! Heb je niets te zeggen? Het lijkt me of je gek geworden bent. Je bekommert je alleen nog maar om rijkdom en bezit. Wil je daar helemaal in ondergaan? Zelfs al was alles wat over het Zwin binnenkomt jouw eigendom: goud, zilver, staal, lood, ijzer en tin, dan nog zou je verloren zijn, als je geen deugdzaam leven zou gaan leiden. Kop op en neus in de wind! Je bent niet op het goede moment geboren! Heb je het dichten soms afgezworen?’

2.

‘Jacob, jij woont in Damme en ik in Utrecht; en ik ben bedroefd omdat wij zo van elkaar gescheiden zijn. Weet je wat mij zo slecht bevalt? Dat ik nog nooit heb gemerkt dat dat dichten van ons beiden enig voordeel heeft opgeleverd. Daarom heb ik helemaal geen energie en begin ik er niet graag weer aan. En daarom heb ik zo’n tegenzin.

Du wecs mi als een stotel ram.
Al bestu wilt, du werts tam.
Lere dine woorden cleden
soetelike ende ghereden!'

3.
'Martijn, vrient, hebbic messeit,
ic bems te beterne ghereit.
Ic wils al up di bliven.
Maer verstant mi ende ontbeit:
ene dinc die mi upt herte leit,
willic di bescriven,
daer hare die werelt mede meit,
ne dade dat lief worde leit,
ende dats minne van wiven.
Wat dat es in dese werelt breit
- stede, bossche, borghe ende preit -
soudemen verdriven,
wildemen minne ontliven.'

4.
'Jacop, dit was oint dijn doen:
van vrouwen moeste dijn sermoen
of beghinnen, of enden.
Waerstu een dorper, du spraecs van coen.
Nu es dine herte dies ontfloen.
Doch willics mi ghenenden
ende steken af minen caproen
ende horen, watti hiertoe spoen

Nu schud je me wakker als een ram die zijn horens wil gebruiken. Ook al ben je nu wild, je wordt nog wel kalmer. Leer toch eens je woorden wat vriendelijk in te kleden en te ordenen!'

3.
'Martijn, vriend, als ik iets verkeerd heb gezegd, ben ik bereid dat goed te maken. Ik zal me helemaal naar jouw uitspraak voegen. Maar begrijp me goed en wacht eens even: ik wil je iets vertellen wat me voortdurend bezighoudt, iets wat een bron van vreugde is voor de gehele wereld, tenzij het aangename onaangenaam wordt, en dat is: de liefde van een vrouw. Je zou alles wat er in deze wijde wereld te vinden is te gronde richten – steden, bossen, kastelen en velden – als je de liefde een gewelddadige dood zou laten sterven.'

4.
'Jacob, dit was altijd je vaste gewoonte: een gesprek met jou begon én eindigde met vrouwen. Als je een boerenpummel was, zou je over koeien praten. Nu voel je daarboven verheven. Maar ik wil het er toch maar eens op wagen en mijn pet voor je afnemen (om aandachtig te luisteren), en eens horen wat jou ertoe aanzet

dattu den onbekenden
Martine niene laets gheroen.
Al haddic ane twee iserine scoen,
in mochte di niet ontwenden.
Na sprec, ic saelt ontbenden.’

5.
‘Martijn, du sout mi verstaen:
ene vrouwe wel ghedaen
hevet mi ghevaen met minnen.
Al dat Gode es onderdaen
lietic omme hare gaen,
mochticse ghewinnen.
Nochtan weetic wel sonder waen,
dat soe mijns niet en acht een spaen.
Mijn herte doet mi bekinnen,
al souder omme die werelt vergaen,
dat soe mi niet en soude ontfaen
in hare herte binnen.
Hier toe nes gheen verwinnen.

6.
Ene ander vrouwe es, die mi mint
boven al dat soe levende kint
met ghestader trouwen,
die mi gheprijs es niet een twint,
maer die scoonste die men vint,
Ende bloeme van allen vrouwen.
Nu es mijn herte so hart een vlint,
dat soe hare iet daertoe verbint,
dat soese wille scouwen.

die stomme Martijn niet met rust te laten. Ook al stond ik nog zo stevig in mijn schoenen, aan jou valt niet te ontsnappen. Kom maar op met je verhaal, ik zal het wel oplossen.’

5.
‘Martijn, moet je luisteren: een heel mooie vrouw heeft mij smoorverliefd gemaakt. Alles wat aan Gods gezag onderworpen is, zou ik voor haar laten varen, als ik haar maar kon veroveren. Maar ik weet tegelijkertijd heel zeker, dat zij totaal geen oog voor mij heeft. En mijn hart leert me dat zij mij niet in haar hart zal toelaten, ook al zou de wereld vergaan. Daar valt niet aan te ontkomen.

6.
Nu is er een andere vrouw, die van mij houdt, meer dan van wie ook ter wereld, met standvastige trouw, maar die voor mij helemaal niets betekent, ook al is ze de mooiste vrouw op aarde. Mijn hart is zo hard als een steen en het kan zich er niet toe dwingen haar ook maar een blik waardig te gunnen.

Hoe lieve upsien soe mi toesint,
het dinct mire herten sijn een wint.
Soe liete hare eer bedouwen,
eer soere om quame in rouwen.

7.
Martijn, nu hore ende verstant:
dese twee sijn in een bewant
dat costen moet seens leven.
Nu hebbic de macht in mine hant:
welker ic wille, brekic den bant
ende maghet hare al vergheven.
Dene moet emmer laten den pant,
den liefsten die God oint vant.
Hiertoe sijn si verdreven.
Ne liech mi niet als een truwant,
maer sech mi, an welken cant
dine herte es bleven,
ende welke du liets sneven?’

8.
‘Jacop, dins gheens vraghens waert.
Die de waerheit niene spaert,
hevet dit saen ontbonden.
Het es emmer der herten aert,
dat soe daerwaert tijt ende vaert
danen hare quamen die wonden.
Al sout al varen hindervaert
wat so welvarens begaert,

Wat voor verliefde blikken ze me ook toewerpt, het blijft allemaal lucht voor mijn hart. Mijn hart zou haar nog liever laten wegwijnen dan een traan om haar te laten.

7.
Martijn, luister nu en begrijp me goed: deze beide vrouwen verkeren in een situatie die een van beiden het leven zal kosten. En nu heb ik de mogelijkheid, wie ik maar wil van hen beiden te bevrijden, en te zorgen dat ze vergiffenis krijgt. Toch moet één van beiden het leven verliezen, het mooiste onderpand dat God ooit geschapen heeft. Zo is de situatie waarin zij beland zijn. Klets nu geen onzin als de eerste de beste, maar zeg me eens, naar wie gaat jouw hart uit, en wie van die twee vrouwen zou jij laten sterven?’

8.
‘Jacob, dat je daar nog naar vraagt! Wie oog heeft voor de waarheid, heeft dit probleem al gauw opgelost. Het is nu eenmaal eigen aan het hart, dat het uitgaat naar degene door wie het verwond is (door Cupido’s pijlen). Al zou alles verkeerd aflopen wat eigenlijk goed zou moeten gaan,

nu ende tallen stonden,
ic verloeste, die mi therte beswaert.
Soudic hare dan doen smaken tswaert?
Dat ware ondervonden
meerre moort dan sonden.

9.
Tonghe lieghet, maer therte niet,
want so wat dat herte ghebiet,
wilmen emmer vulbringhen.
Wat es Naerchisuse gheschiet,
die sine vorme spieghelt ende siet
int water sonder minghen?
Hant ende mont hi daerwaert biet,
Hi bit, hi claghet sijn verdriet.
Nature ne wils ghehinghen
Dat hem can ghehelpen iet.
Hi doolt, also hi wel selve siet.
Hine constem niet bedwinghen,
Hine staerf bi desen dinghen.

10.
Medea toghet ons selve dat,
die rovede ende stal haers vader scat
ende versloech haren broeder
om Jasoene, dies haer cume bat.
Soe liet conincrike ende stat,
vader, suster ende moeder.

voor nu en voor altijd, ik zou de vrouw verlossen om wie mijn hart huilt. Zou ik haar aan het zwaard overleveren? Dat zou beschouwd worden als een grotere schanddaad dan andere zonden.

9.
De mond spreekt onwaarheid, maar het hart niet. Want alles wat het hart gebiedt, zal de mens hoe dan ook ten uitvoer brengen. Wat gebeurde er met Narcissus, die zijn gezicht in spiegelbeeld in het water ziet zonder zich ermee te kunnen verenigen? Hij strekt zijn hand uit en probeert het te kussen, hij smeekt en weeklaagt. Maar de natuur wil niets doen dat hem maar enigszins zou kunnen helpen. Hij raakt buiten zichzelf, zoals hij zelf inziet. Hij kon zich niet beheersen maar stierf door dit alles.

10.
Het wordt ons ook getoond door Medea, die haar vader van zijn bezit beroofde en haar broer doodde om Jason, die haar dat nochtans niet vroeg. Ze verliet haar koninkrijk en haar stad, haar vader, haar zuster en haar moeder.

Nochtan, daer soe allene sat,
wijsde hare redene den rechten pat,
al volghede soe den loeder.
Maer therte was hare so mat,
daer minne in hadde ghemaect een gat.
Wille hilt den roeder,
al was die redene vroeder.

11.
Exempel vindic sonder ghetal,
die met mi souden liën al
dat ic hare tleven gave,
die mi therte rovede ende stal.
Jacop, mac mi gheen ghescal!
Hier en schedics niet ave.
Al tfolc dat woont sonder ghetal
bede up berch ende in dal,
eist coninc ofte grave,
dijn proeven wert hier jeghen smal,
hen sal niet wert sijn een bal
ghevullet met drave.
Also helpe mi sente Bave!’

12.
‘Martijn, du best een stout seriant.
Dats een vast cnoop ende een vast bant,
die niemen mach ontbinden.
Die cnoop, die Alexander vant,
ontcnachte sijn swaert, niet sijn hant,
alse hijs hem wilde bewinden.
Laet mi ghenaken an uwen cant.

En toch, terwijl ze helemaal alleen was, wees de rede haar de juiste weg, ook al volgde ze het lokaas der verleiding. Maar haar hart, waarin de liefde een gat had gemaakt, was zó vermoeid. De wil bleef aan het roer staan, ook al wist het verstand wel beter.

11.
Ik kan talloze voorbeelden vinden die het allemaal met mij eens zouden zijn dat ik die vrouw het leven moet redden die mijn hart heeft gestolen. Jacob, maak maar geen ophef! Hier wijk ik niet van af. De bewijzen die jij aanvoert vallen in het niet tegenover ettelijke mensen, overal ter wereld, koningen en graven; ze zijn niet meer waard dan een zak met zemelen. Zo waarlijk helpe mij de heilige Bavo!’

12.
‘Martijn, je bent een dappere kerel. Het is een grote moeilijkheid, die niemand kan oplossen. De (Gordiaanse) knoop, die Alexander op zijn weg trof, werd door zijn zwaard ontward toen hij dat wilde proberen, en niet door zijn hand. Laat me eens in de buurt van jouw mening komen.

Men sal u vroetscap te hant
tellen metten kinden.
Also vele alse deden mach een sant
jeghen Casselberghe in Vlaenderlant,
sal deden hier u vinden,
al waendi mi verblinden.

13.

Ghi wilt sterken uwe woort
die ghi nu hier bringhet voort,
met truffen ende poëtriën.
Of Medea dede moort,
ende hem Narchisus hevet versmoort,
dats minne van sottiën.
Dit woort 'minne' ende datter toe hoort
en was met sonden noit begoort,
noch met ribaudiën.
Wien dat reine minne becoort,
diene mach niet sijn verdoort.
Dies sullen met mi liën
die meesters van clergiën.

14.

Les toude ende tnieuwe testament
ende besie al omtrent
alle die heleghe liede:
wie was van minnen oint gheschent?
Wien maecte oint minne blent,
die ane Gode ghiede?
Si minden vrouwen wel bekent,
scone ende wijs up sulc covent

Jouw wijsheid zal men onmiddellijk kinderwijsheid noemen. Je bedenksels stellen nog niet zoveel voor als een zandkorreltje op de Kasselberg in Vlaanderen, ook al denk je mij ermee te verblinden.

13.

Jij wilt de woorden die je zojuist hebt gesproken kracht bijzetten met behulp van beuzelarijen en verdichtsels. Dat Medea een moord beging, of dat Narcissus stierf, dat was maar ten gevolge van een dwaze verliefdheid. Het woord 'minne' en alles wat ermee samenhangt is nog nooit verbonden geweest met zonden of met gemeenheid. Wie in de ban is van de oprechte liefde kan niet van zijn verstand zijn beroofd. Daarover zullen alle geleerden het met me eens zijn.

14.

Lees er het Oude en het Nieuwe Testament maar op na en kijk eens naar alles wat daar staat over heiligen: wie is er ooit verloren gegaan door de liefde? Wie van hen die zich op God verliet, werd ooit verblind door de liefde? Zij beminden, zoals je weet, verstandige vrouwen, met de bedoeling

dat hem God oir beriede.
Al dogheder omme somich torment,
sulc alse minne der joghet sent
wie was diere of messchiede
ghelijc heidinen diede?

15.

Abraham was ver Saren man.
Doe sine amië heffen began
boven haerre vrouwen,
daer en was gheen houden an
hine dedese wech, want redene verwan
ende sine herte vul trouwen.
Gheen heilich man no wijs en can
minnen sonder redene dan.
Dit mach men wel bescouwen.
Sulke minres ghenieten den ban,
die metter mesdaet maken ghespan.
Die minres willic blouwen,
want dats minne vul rouwen.

16.

Of ic dan sette minen sin
daer ic en mach meer no min
an winnen dan scade,
ende mi ene andere so hevet in,
dat soe haer selven ende al ghewin
mi jan vroe ende spade,
mi dinke, dat ic meer sculdich bin
hare die mi coos int beghin
ende ane mi blivet ghestade,

dat God hun nakomelingen zou schenken. Ook al hadden sommigen te lijden van de liefde, net zoals dat gebeurt wanneer men nog jong is, wie ondervond er ooit zulke kwade gevolgen van als het heidense volk?

15.

Abraham was de man van Sara. Toen zijn minnares zich verheven begon te voelen boven haar meesteres, werd de situatie onhoudbaar en stuurde hij zijn minnares weg, want zijn verstand en zijn hart vol trouw kregen de overhand. Geen enkele vrome en wijze man kan dan ook liefhebben zonder na te denken. Dit moet een ieder goed bedenken. Minnaars die slechte dingen doen, moeten vervloekt worden. Zulke minnaars zou ik willen afstraffen, want hun liefde levert slechts verdriet op.

16.

Wanneer ik dan mijn zinnen zou zetten op iemand van wie ik alleen maar verdriet en ellende zou ondervinden, terwijl een ander zó veel van mij houdt dat ze zichzelf en alles wat ze bezit voor eeuwig voor mij wil opofferen, dan denk ik, dat ik meer verschuldigd ben aan de vrouw die vanaf het begin voor mij gekozen heeft en die mij steeds trouw is gebleven,

dan hare die fierlike haren kin
te mi waert draghet ende haer ghespin
van minnen els draghet te sade,
ende diere ic omme niet bade.’

17.

‘Jacop, of ghi niet en acht
exempele die ic voort hebbe bracht,
ic wille ter bibeke keren.
Die minne hadde over Adame macht.
Soe verwan met haerre cracht
den vroetsten alre heren.
Van hem sijn wi alle ghewracht,
so eist recht, dat hem elc slacht,
men maghet wel doen met eren.
Minne over redene vervacht,
wie sore omme weent of lacht.
Vrouwe Ieve moestem leren
sijns willen ontberen.

18.

Wat machte hadde Samsoen,
of David, of Salomoen
jeghen die cracht van minnen?
Daer nes toe recht gheen doen.
Sorobabel in sijn sermoen
doet ons wel bekinnen,
dat wien so vrouwen minne ontspoen,
hine mochte nemmermeer gheroen
in siere herte binnen,
hine moeste al sinen sin ontdoen
ende volghen hare, al ware soe ghevloen

dan aan de vrouw die haar neus hooghartig voor me optrekt en die iemand anders probeert te strikken, en bij wie ik tevergeefs om liefde smeek.’

17.

‘Jacob, als jij geen aandacht schenkt aan de voorbeelden die ik heb aangedragen, dan wend ik mij tot de Bijbel. De liefde had Adam in haar ban en veroverde met haar kracht de meest verstandige man ooit. Van hem stammen wij allemaal af, daarom is het terecht dat iedereen op hem lijkt en dat iedereen daar trots op is. De liefde zegevierde over het verstand, of je daar nou om treurt of om lacht. Vrouw Eva zou Adam leren zijn eigen vrije wil opzij te zetten.

18.

Was Samson opgewassen tegen de kracht van de liefde, of David, of Salomo? Er helpt totaal niets tegen. Het verhaal van Zorobabel leert ons onmiskenbaar dat wie verleid wordt door de liefde van een vrouw, nooit meer een moment van rust in zijn hart vindt, maar hij houdt op met verstandig denken en loopt haar achterna, waar ze ook gaat,

oft hem selven ontsinnen.
Hier toe es gheen verwinnen.’

19.

‘Jacop, sech, verstaestu niet
wat dit woort ‘amor’ bediet,
dat in Dietsch luut ‘minne’?
Elc letterkijn, diet wel besiet,
hout in een woort: sinne ende bespriet
der minnen cracht daer inne.
Aldus ontbindet tLatijnsche diet:
‘Poringhe, die den sin wech tiet,
die tsere trect ten beghinne
entie redene ghemoeten pliet.’
Aldus ontbant ende beschiet
mijn meester, alsict kinne,
of mijn verstaen es dinne.

20.

Of dit minne es, alset es,
wes des seker ende ghewes:
ic volghes minen eersten woorde.
Over waerheit liic des:
soene smaecter swaert no mes,
die mi therte dorboorde.
Herte, nemmermeer ghenes,
no gherust, no ghetes,
lieghic van enen woorde!
Proef dattu wilt, Jacop, ende les:
dies es mijn herte wel gheles,

of hij wordt er helemaal gek van. Daar is geen ontkomen aan.’

19.

‘Jacob, zeg eens, weet je eigenlijk niet wat het woord ‘amor’, dat in het Diets ‘minne’ luidt, betekent? Iedere letter, voor wie het goed bekijkt, staat voor een woord: beschouw de kracht van de liefde maar eens in dat verband. Zo vertalen de mensen die Latijn spreken het: ‘een aandrift, die iemand van zijn denkvermogen berooft, die de smart naar de oorsprong ervan drijft, en die zich tegen de rede pleegt te verzetten.’ Zo heeft mijn leraar het voor mij uitgelegd en verklaard, als ik het goed heb, of ik heb het verkeerd begrepen.

20.

Als dit inderdaad liefde is, wees er dan zeker van: ik blijf bij mijn eerste woorden. Ik verklaar naar waarheid: de vrouw die mijn hart heeft doorboord, zal niet te lijden hebben van zwaard of mes. Mijn hart, je zult nooit meer helen, nooit meer rust of vrede vinden, als ik ook maar één woord lieg! Bewijs maar wat je wilt, Jacob, maar weet: mijn hart is ervan overtuigd

dat ic mi eer vermoorde
eer icse sterven hoorde.’

21.

‘Martijn, ruut gramarien,
du pleghes dies rude liede plien,
die tware niet willen liën.
Mesdaden, die den wisen messchien,
salmen niet in exemple tien,
maer Gode benediën,
die ons daerbi leert sonden vlien
ende up gherechte minne sien.
Ic swere di bi Mariën,
dat ic di doe noch heden ghien
met mi, oft u best een paiën
ofte in heresiën,
of van sduvels partiën.

22.

Nu hore na mi ende verstant:
Wie was, die eerst minne vant,
Dan God, die selve es minne?
Al dat oint maecte Sine hant,
Al minnet sire herten bant
met beschedenen sinne.
Ja, Lucifer, den helschen viant,
ne haet Hi niet, dats becant,
noch en dede van beghinne.
Dat hi sit in der hellen brant,
dat dede der hoverden pant,
der helscher coninghinne.
Daer blivet hi altoos inne.

dat ik nog liever mezelf om het leven bracht, voordat ik haar liet sterven.’

21.

‘Martijn, botte redenaar, je doet precies als andere lompe lieden die de waarheid niet willen erkennen. Men moet geen voorbeeld nemen aan de fouten die wijzen begaan, maar men moet God prijzen die ons daarmee leert de zonden uit de weg te gaan en alleen maar oprechte minne voor ogen te hebben. Ik zweer je bij Maria dat je het nog vandaag met me eens zult worden, of je bent een heiden, of een ketter, of een handlanger van de duivel.

22.

Luister goed: wie anders was het die de liefde in het leven heeft geroepen dan God, die zelf Liefde is? Alles wat Zijn hand ooit geschapen heeft, dat alles bemint Zijn hartsverbondenheid met onmetelijke wijsheid. Zelfs Lucifer, die helse duivel, haat Hij niet, zoals je weet, en dat heeft Hij ook nooit gedaan. Dat Lucifer in het helse vuur zit, komt door zijn eigen hang naar hoogmoed, die duivelse gebiedster. Daar zal hij voor eeuwig blijven.

23.

Dat dit waer es, proeft wel dat:
ware eneghe dinc van Gode ghehat,
soe en mochte niet gheduren.
Die onghetellede Gods scat
en was noit tontfarmene mat
Sine creaturen,
up dat mens hem met trouwen bat.
Maer Lucifer sit ende sat
altoos ende telker uren
in der fierre hoverden stat
ende nemmermeer wert hijs sat.
Dus en mach sire naturen
ghene ghenade gheburen.

24.

Of men dit bi redenen weet,
dat God niemene hevet leet,
wien ghevet Hi tlanghe leven?
So den ghenen die Hem es wreet,
so die Hem met minnen heet
onderdaen es bleven?
Ic dart wel segghen up minen eet
Sine hovescheit ware onghecleet,
Liete Hi den ghenen sneven
die al tsinen dienste steet.
Dies ghelijcs willic ghereet
den loon hare weder gheven,
die dor mi lust beven.

23.

Zie maar eens goed of dit waar is: als ook maar iets bij God gehaat zou zijn, dan zou zo iets niet kunnen blijven bestaan. De onmetelijke liefde van God wordt er niet moe van zich steeds opnieuw weer over Zijn schepselen te ontfermen, wanneer men Hem er oprecht om vraagt. Maar Lucifer blijft voor altijd en eeuwig in zijn ingebeelde hoogmoedige staat en daar zal nooit een einde aan komen. Voor hem is dan ook geen genade weggelegd.

24.

En wanneer je nu goed weet dat God van ieder mens houdt, wie geeft Hij dan het eeuwige leven? Degene die zich tegen Hem verzet, of degene die Hem met innige liefde is trouw gebleven? Ik durf er mijn hand voor in het vuur te steken: het zou raar gesteld zijn met Gods genade als Hij degene die Hem geheel toegewijd is naar de verdoemenis zou laten gaan. Daarom zal ik niet aarzelen die vrouw te redden die om mij liefdesverdriet heeft.

25.

God ghevet al, clene ende groot,
Dies die mensche hevet noot.
Dit proeft men bi sinne.
Hi storte dor ons Sijn bloet root
ende ghevet ons themelsche broot,
up dat men weder minne.
Dor neghenen wederstoot
daer ons sonde oit mede scoot,
ne laet Hi ons daerinne,
legghen wi thooft Hem in den scoot.
Soude soe smaken dan die doot,
die ic mi so hout kinne,
so ware mijn vroeden dinne.'

26.

'Waerheit, Jacop, dits al claer.
Maer het was mi te vindene swaer
Dattu hier hebbes ontbonden.
Ic lië verwonnen openbaer:
mine minne es der sielen vaer
ende besmet met sonden.
Du seghes daer an wel ende waer.
Redene hevet minen waen ommaer,
dit hebbic ondervonden.
Nu moete ons God ghebringhen daer,
daer minne niet en ent haer jaer,
enten lesten stonden
vriën met Sinen wonden!'

25.

God geeft ieder mens, klein en groot, alles wat die mens nodig heeft. Dat kan men met het verstand nagaan. Omwille van ons vergoot Hij Zijn bloed en geeft Hij ons het hemels brood, opdat men Hem op zijn beurt zal liefhebben. In geen enkele treurige omstandigheid waarin we verzeild zijn geraakt door onze zonden laat Hij ons alleen, wanneer we ons hoofd in Zijn schoot leggen. Zou dan de vrouw, van wie ik weet dat ze zoveel van me houdt, moeten sterven, dan zou ik een enorme sufferd zijn.'

26.

'Heus, Jacob, dit is helemaal duidelijk. Maar wat je hier hebt uitgelegd was voor mij wel moeilijk te bedenken. Ik geef mezelf zonder voorbehoud gewonnen: mijn liefde is vreeswekkend voor de ziel, en met zonden bevekt. Je slaat de spijker precies op zijn kop: mijn verstand moet mijn denkbeelden verwerpen. Dat heb ik nu wel ondervonden. Moge God ons nu daar geleiden waar aan de liefde nooit een einde komt, en moge Hij ons uiteindelijk verlossen in ons stervensuur, door middel van Zijn wonden!'

Bron: J. Verdam & P. Leendertz (ed.), *Jacob van Maerlant's Strophische Gedichten*. Leiden 1918.

Vertaling: Ingrid Biesheuvel